ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 20ής Μαΐου 1992 *

Στην υπόθεση C-385/89,

Ελληνική Δημοκρατία, εκπροσωπουμένη αρχικά από τον Κωσταντίνο Σταυρόπουλο, νομικό συνεργάτη της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων του Υπουργείου Εξωτερικών, τον Ηλία Λάιο, νομικό συνεργάτη του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, και τον Μελέτη Τσοτσάνη, νομικό του Υπουργείου Γεωργίας, επικουρούμενους από τον Ιωάννη Μαγουλά, νομικό του Υπουργείου Γεωργίας, και στη συνέχεια από τον Βασίλειο Κοντόλαιμο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της Ελλάδος, 117, Val Sainte-Croix,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους Θεοφάνη Χριστοφόρου και Μαρία-Άννα Παρασκευά, μέλη της Νομικής της Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Roberto Hayder, εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως 89/627/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 15ης Νοεμβρίου 1989, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών που αφορούν τις δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1987 (ΕΕ L 359, σ. 23),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους F. A. Schockweiler, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα, F. Grévisse και P. J. G. Kapteyn, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco, M. Zuleeg, J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. Gulmann
γραμματέας: Δ. Τριανταφύλλου, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τους διαδίκους που αγόρευσαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Φεβρουαρίου 1992 κατά την οποία η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε από τον Ξ. Γιαταγάνα, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 17ης Μαρτίου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 29 Δεκεμβρίου 1989, η Ελληνική Δημοκρατία ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ την ακύρωση της αποφάσεως 89/627/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 15ης Νοεμβρίου 1989, σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των κρατών μελών που αφορούν τις δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα Εγγυήσεων, για το οικονομικό έτος 1987 (ΕΕ L 359, σ. 23).

2 Με την προσφυγή ζητείται, αφενός, η ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως στο σύνολό της, λόγω παραβάσεως ουσιώδους τύπου και παραβιάσεως της Συνθήκης ή των σχετικών με την εφαρμογή της κανόνων, συνεπεία ορισμένων επιφυλάξεων που διατυπώνονται στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως καθώς και λόγω της αυθαίρετης και

εσφαλμένης επιβαρύνσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας με το συνολικό ποσό των 4 015 480 761 αντί 2 323 949 293 δρχ και, αφετέρου, η μερική ακύρωση της αποφάσεως αυτής κατά το μέτρο που απορρίπτεται το αίτημα της επιβαρύνσεως του ΕΓΤΠΕ με τα εξής ποσά:

— 213 801 319 δρχ, για επιστροφές κατά την εξαγωγή 6 400 τόνων σιμιγδαλιού σκληρού σίτου·

— 367 402 940 δρχ, για τη διαχείριση ζωοτροφών·

— 258 108 000 δρχ, για την εισφορά συνυπευθυνότητας στον τομέα των σιτηρών για την περίοδο 1986/87·

— 1 391 025 367 δρχ, για την αποθεματοποίηση των καπνών.

3 Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η Ελληνική Δημοκρατία παραιτήθηκε από ορισμένες αιτιάσεις. Συγκεκριμένα, παραιτήθηκε, πρώτον, από τον ισχυρισμό της αυθαίρετης και εσφαλμένης επιβαρύνσεως του συνολικού ποσού των 4 015 480 761 δρχ, δεδομένου ότι με την απόφαση 90/213/ΕΟΚ, της 19ης Απριλίου 1990 (ΕΕ L 113, σ. 32), η Επιτροπή διόρθωσε τυπικά ένα λογιστικό σφάλμα, που είχε άλλωστε αναγνωρίσει με έγγραφο του γενικού διευθυντή γεωργίας της 22ας Δεκεμβρίου 1989. Η Ελληνική Δημοκρατία παραιτήθηκε, δεύτερον, από τον γενικό ισχυρισμό σχετικά με τις επιφυλάξεις που διατύπωσε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις της επίδικης αποφάσεως, δεδομένου ότι το Δικαστήριο απέρριψε ήδη παρόμοιο ισχυρισμό με τις αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 1990, C-259/87, C-334/87 και C-335/87 (Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2845, I-2849 και I-2875), που αφορούσαν τις εκκαθαρίσεις των λογαριασμών για τα έτη 1983, 1984 και 1985 αντιστοίχως. Τέλος, η Ελληνική Δημοκρατία παραιτήθηκε από τον ισχυρισμό της μη αναγνωρίσεως από το ΕΓΤΠΕ ποσού 367 402 940 δρχ για τη διαχείριση ζωοτροφών, κατόπιν της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 1991, C-32/89 (Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1321), σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών για το έτος 1986, με την οποία το Δικαστήριο απέρριψε παρόμοιο ισχυρισμό.

4 Στην έκθεση ακροατηρίου αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Ως προς τις δαπάνες για τις επιστροφές κατά την εξαγωγή 6 400 τόνων σιμιγδαλιού σκληρού σίτου

5 Κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών για το 1986, η Επιτροπή δεν είχε αναγνωρίσει ως χρηματοδοτούμενες από το ΕΓΤΠΕ τις δαπάνες που η Ελληνική Δημοκρατία είχε δηλώσει ως επιστροφές κατά την εξαγωγή 40 000 τόνων σιμιγδαλιού σκληρού σίτου. Η άρνηση αυτή οφειλόταν στη διαπίστωση των ενεργών παρεμβάσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, μέσω της Κεντρικής Υπηρεσίας Διαχειρίσεως Εγχωρίων Προϊόντων (ΚΥΔΕΠ) η οποία ανέλαβε την υποχρέωση μέσω προγραμματικών συμφωνιών, η μία των οποίων αφορούσε το σιμιγδάλι, να διαθέσει για λογαριασμό του Δημοσίου τα αποθέματα σίτου που είχε στην κατοχή της, υπό συνθήκες ασυμβίβαστες προς την κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα των σιτηρών. Δεδομένου ότι από την εν λόγω ποσότητα των 40 000 τόνων σιμιγδαλιού, μόνον οι 33 600 τόνοι ελήφθησαν υπόψη για τη χρηματοοικονομική διόρθωση της εκκαθαρίσεως των λογαριασμών για το 1986, η Επιτροπή πραγματοποίησε τη διόρθωση και ως προς τους υπολοίπους 6 400 τόνους για το έτος 1987, η οποία ανήλθε σε 213 801 319 δρχ.

6 Η Ελληνική Δημοκρατία ζητεί την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως ως προς αυτό το σημείο λόγω πραγματικής πλάνης. Κατά την προσφεύγουσα, η προγραμματική συμφωνία για την εξαγωγή του σιμιγδαλιού συνήφθη μεν, πλην όμως ουδέποτε εκτελέσθηκε πραγματικά.

7 Πρέπει να σημειωθεί σχετικώς ότι με την προαναφερθείσα απόφαση, της 19ης Μαρτίου 1991, στην υπόθεση C-32/89, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως προς το ζήτημα αν η Επιτροπή καλώς αρνήθηκε, κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών του 1986, να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ με τις δαπάνες που είχε δηλώσει η Ελληνική Δημοκρατία για επιστροφές λόγω εξαγωγής των προαναφερθέντων 40 000 τόνων σιμιγδαλιού σκληρού σίτου. Το Δικαστήριο έκρινε ότι « η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη όταν υποστήριξε ότι υπάρχει και τέταρτη προγραμματική συμφωνία αφορώσα το σιμιγδάλι σκληρού σίτου » (σκέψη 12), ότι « κατά το υπό κρίση στην παρούσα υπόθεση χρονικό διά-

στημα οι ελληνικές αρχές είχαν τον έλεγχο των συναλλαγών της ΚΥΔΕΠ και κάλυπταν τα ελλείμματά της » (σκέψη 17), και ότι « νομίμως άρα η Επιτροπή αρνήθηκε την ανάληψη από το ΕΓΤΠΕ των αμφισβητουμένων ποσών για τον λόγο ότι οι ελληνικές αρχές έλαβαν μέτρα που έπληξαν την κοινοτική πολιτική στον τομέα των σιτηρών » (σκέψη 18).

8 Υπό τις συνθήκες αυτές και δεδομένου ότι το επίδικο ποσό αποτελεί απλώς μέρος του επιδίκου κατά την προαναφερθείσα υπόθεση C-32/89 ποσού, το κεφάλαιο αυτό της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς την είσπραξη της εισφοράς συνυπευθυνότητας στον τομέα των σιτηρών για την περίοδο 1986/87

9 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1579/86 του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 1986, με τον οποίο τροποποιήθηκε ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2727/75 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των σιτηρών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/013, σ. 158) θέσπισε, από 1ης Ιουλίου 1986 την εισφορά συνυπευθυνότητας με σκοπό τη βελτίωση της ισορροπίας στην αγορά σιτηρών και τον έλεγχο της υπερπαραγωγής. Η εισφορά αυτή οφείλεται επί των σιτηρών που παράγονται εντός της Κοινότητας και είτε μεταποιούνται για πρώτη φορά είτε αγοράζονται από οργανισμούς παρεμβάσεως είτε εξάγονται υπό μορφή σπόρων. Η εισφορά συνυπευθυνότητας που καθορίστηκε σε 5,38 ECU ανά τόνο για την περίοδο 1986/87 εισπράττεται από τους αρμοδίους εθνικούς φορείς και καταβάλλεται στο ΕΓΤΠΕ ως έσοδο.

10 Κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών, η Επιτροπή ελέγχει αν εισπράχθηκε ολόκληρη και κατά τον ορθό τρόπο η εισφορά συνυπευθυνότητας και αν κατεβλήθη στο ΕΓΤΠΕ. Προς τούτο δε έχει καταρτίσει μια μέθοδο υπολογισμού, η οποία κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη και στηρίζεται σε σειρά στατιστικών στοιχείων που τα ίδια τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στη Στατιστική Υπηρεσία των Κοινοτήτων (Eurostat), τα οποία καθιστούν δυνατή την πλήρη και αξιόπιστη εκτίμηση της εκτάσεως της πραγματικής εισπράξεως της εισφοράς κάθε κράτους μέλους. Η ενδεχόμενη χρηματοοικονομική διόρθωση αφορά τις ποσότητες σιτηρών για τις οποίες δεν εισπράχθηκε εισφορά.

11 Ένα από τα βασικά στοιχεία της μεθόδου αυτής είναι ο αριθμός που αφορά τη συνολική εσωτερική χρησιμοποίηση. Στην υπό κρίση υπόθεση, η υπηρεσία Eurostat δημοσίευσε στις 21 Ιουλίου 1988, δηλαδή ένα έτος μετά το τέλος της περιόδου εμπορίας 1986/87, τον αριθμό των 5 141 000 τόνων που είχαν γνωστοποιήσει οι ελληνικές αρχές και βάσει του οποίου η Επιτροπή προέβη στην επίδικη χρηματοοικονομική διόρθωση. Το ποσό της διορθώσεως κοινοποιήθηκε με έγγραφο της 10ης Φεβρουαρίου 1989 στις ελληνικές αρχές οι οποίες, με τηλετύπημα της 17ης Απριλίου 1989, γνωστοποίησαν νέο αριθμό και συγκεκριμένα 4 489 000 τόνους, δηλαδή ποσότητα χαμηλότερη της προηγουμένης κατά 652 000 τόνους. Η Επιτροπή αρνήθηκε να τον λάβει υπόψη και στις 15 Νοεμβρίου 1989 εξέδωσε την επίδικη απόφαση. Στις 6 Δεκεμβρίου 1989 η υπηρεσία Eurostat δημοσίευσε τον τροποποιημένο αριθμό.

12 Η Ελληνική Δημοκρατία δεν αμφισβητεί τη μέθοδο υπολογισμού καθαυτή, υποστηρίζει όμως ότι η Επιτροπή κακώς έλαβε υπόψη τον αριθμό που κοινοποιήθηκε αρχικά διότι ήταν απλώς προσωρινός. Κατά την προσφεύγουσα, η Επιτροπή όφειλε αντιθέτως να λάβει υπόψη τον αριθμό που γνωστοποιήθηκε στη συνέχεια, ο οποίος είναι προϊόν πλέον εμπεριστατωμένου ελέγχου και, κατά την άποψή της, αντιπροσωπεύει το πραγματικό επίπεδο της συνολικής εσωτερικής χρησιμοποιήσεως.

13 Κατά την Επιτροπή, οι ελληνικές αρχές δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι τα στατιστικά στοιχεία που κοινοποιήθηκαν αρχικά δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Κατά συνέπεια είναι η δικαιολογημένη άρνησή της να λάβει υπόψη τον αριθμό που γνωστοποιήθηκε εκ των υστέρων.

14 Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί ότι σε περιπτώσεις όπως η προκειμένη, όπου οι εθνικές αρχές τροποποιούν εκ των υστέρων και δη σημαντικά ορισμένα στατιστικά στοιχεία που είναι αποφασιστικής σημασίας για τον υπολογισμό της εισφοράς συνυπευθυνότητας, φέρουν το βάρος να παράσχουν επαρκή και συγκεκριμένα στοιχεία ικανά να δικαιολογήσουν τη μεταβολή αυτή. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση όπου, όπως εν προκειμένω, ορισμένες συγκλίνουσες ενδείξεις, όπως το μέγεθος, που ουδέποτε είχε διαπιστωθεί μέχρι τότε, της μεταβολής που επήλθε δύο έτη μετά τη λήξη της περιόδου και κοινοποιήθηκε αφού είχαν γίνει γνωστά τα αποτελέσματα των υπολογισμών της Επιτροπής και το στοιχείο ότι ο πρώτος αριθμός είναι σχεδόν ο ίδιος με αυτόν που είχαν κοινοποιήσει οι ελληνικές αρχές στο πλαίσιο του ισολογισμού

προβλέψεων, γεννούν σοβαρές αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον είναι ακριβής ο δεύτερος αριθμός. Όμως, η Ελληνική Δημοκρατία δεν παρέσχε το παραμικρό συγκεκριμένο στοιχείο για να αποδείξει τους ισχυρισμούς της παρά τη σχετική συγκεκριμένη ερώτηση του Δικαστηρίου, αλλά περιορίστηκε σε γενικότητες.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, και αυτό το κεφάλαιο της προσφυγής είναι απορριπτέο.

Ως προς τις δαπάνες για αποθεματοποίηση ακατέργαστου καπνού

16 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1467/70 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1970 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/033, σ. 28), θέσπισε ορισμένους γενικούς κανόνες που διέπουν την παρέμβαση στον τομέα του ακατέργαστου καπνού. Το άρθρο 5 του κανονισμού ορίζει ότι από τους οργανισμούς παρεμβάσεως αγοράζεται μόνον ο καπνός που ανταποκρίνεται σε ορισμένα ελάχιστα ποιοτικά χαρακτηριστικά τα οποία καθορίζονται βάσει της κατατάξεως σε κατηγορίες και ποιότητες. Κατά το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1727/70 της Επιτροπής, της 25ης Αυγούστου 1970 περί των λεπτομερειών της παρεμβάσεως στον τομέα του ακατέργαστου καπνού (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 183) ο καπνός ανταποκρίνεται στα προαναφερθέντα ελάχιστα ποιοτικά χαρακτηριστικά αν δεν εμφανίζει ένα ή περισσότερα από τα χαρακτηριστικά που αναφέρει το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού.

17 Το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93) επιβάλλει στα κράτη μέλη τη γενική υποχρέωση να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλιστεί ότι διενεργούνται πράγματι και κανονικά οι χρηματοδοτούμενες από το ΕΓΤΠΕ πράξεις. Το άρθρο 9 του κανονισμού προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την καλή λειτουργία του ΕΓΤΠΕ και λαμβάνουν κάθε μέτρο που μπορεί να διευκολύνει τους οικονομικούς ελέγχους που η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμους, περιλαμβανομένων και των επιτοπίων ελέγχων.

18 Η Επιτροπή δικαιολόγησε την άρνησή της να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ με τις δαπάνες για την αποθεματοποίηση του ακατέργαστου καπνού επικαλούμενη τα πορίσματα των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο 1987 από τις υπηρεσίες

του ΕΓΤΠΕ και επιβεβαιώθηκαν με αναλύσεις των εργαστηρίων της εταιρίας SEITA στο Bergerac της Γαλλίας. Συγκεκριμένα, από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι ένα μικρό μέρος του καπνού ανατολικού τύπου και ένα ποσοστό 47 % κατά μέσο όρο του καπνού Burley δεν ανταποκρίνονταν στα απαιτούμενα ελάχιστα ποιοτικά χαρακτηριστικά κατά τον χρόνο της αγοράς από τον οργανισμό παρεμβάσεως. Από την κοινοτική χρηματοδότηση αποκλείστηκαν όλες οι ποσότητες καπνού Burley ενώ οι χρηματοοικονομικές διορθώσεις όσον αφορά τον καπνό του ανατολικού τύπου περιορίστηκαν στις ελεγχθείσες παρτίδες.

19 Η Ελληνική Δημοκρατία, προκειμένου να αποδείξει το παράνομο της επίδικης αποφάσεως ως προς αυτό το σημείο αμφισβητεί τόσο τη διαδικασία ελέγχου που ακολούθησαν οι υπηρεσίες του ΕΓΤΠΕ, όσο και τις μεθόδους ελέγχου που χρησιμοποιήθηκαν. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται επίσης ότι δεν ήταν αντιπροσωπευτικές οι παρτίδες από τις οποίες ελήφθησαν τα δείγματα.

20 Όσον αφορά τη διαδικασία του ελέγχου, η Ελληνική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι, αντίθετα με ότι έγινε στην πραγματικότητα, τα δείγματα έπρεπε να ληφθούν από Έλληνες εμπειρογνώμονες και στη συνέχεια να τεθούν στη διάθεση της Επιτροπής.

21 Ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και δεν στηρίζεται σε νομικά ή πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας οπότε πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος δυνάμει του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

22 Όσον αφορά τις μεθόδους ελέγχου η Ελληνική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής δεν ακολούθησαν, αφού δεν υπάρχει σχετική κοινοτική ρύθμιση, τις μεθόδους δειγματοληψίας που εφαρμόζονται γενικώς στη διεθνή πρακτική δηλαδή τη λήψη οριζοντίων στρωμάτων πάχους πέντε περίπου εκατοστών. Η Ελληνική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η δειγματοληψία έγινε με τη λήψη φύλλων. Η λήψη δειγμάτων πραγματοποιήθηκε σε πολύ χαμηλές ποσότητες, της τάξεως του 0,013 έως 0,033 % των παρτίδων που εξετάσθηκαν.

23 Κατά την Επιτροπή η δειγματοληψία διενεργήθηκε σύμφωνα με τα επιστημονικά δεδομένα και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται διεθνώς, όπως δηλαδή ενεργούν παγίως οι υπηρεσίες της. Εξάλλου, οι έλεγχοι έγιναν σε εγκαταστάσεις του Εθνικού Οργανισμού Καπνού, που είναι και ο υπεύθυνος της διαχειρίσεως, μετά από συνεννόηση με τους αρμοδίους εθνικούς υπαλλήλους, οι οποίοι συνόδευαν πάντα την κοινοτική επιτροπή ελέγχου και ουδέποτε διατύπωσαν την παραμικρή αντίρρηση.

24 Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί ότι κανένας διάδικος δεν ήταν σε θέση να περιγράψει με αρκετή σαφήνεια τη μέθοδο δειγματοληψίας που ακολουθείται γενικώς σε διεθνές επίπεδο, καίτοι υποστηρίζουν ότι υπάρχει τέτοια μέθοδος.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή έχει μεν την υποχρέωση να εφαρμόζει κατάλληλες και αξιόπιστες μεθόδους ελέγχου, πλην όμως, σε περιπτώσεις όπως η προκειμένη, το προσφεύγον κράτος μέλος φέρει το βάρος να αποδείξει ότι οι μέθοδοι που ακολούθησε η Επιτροπή δεν ήταν ούτε οι κατάλληλες για τον προς διενέργεια έλεγχο ούτε αξιόπιστες ως προς τα αποτελέσματα.

26 Πρέπει όμως να διαπιστωθεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν προσκόμισε κανένα συγκεκριμένο και σοβαρό στοιχείο που να θέτει υπό αμφισβήτηση την καταλληλότητα των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν ή την ορθότητα των αποτελεσμάτων του ελέγχου που διενήργησαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, τα οποία εξάλλου επιβεβαιώθηκαν με τις αναλύσεις ενός ανεξαρτήτου εργαστηρίου. Συγκεκριμένα, η Ελληνική Δημοκρατία δεν προσκόμισε τα αποτελέσματα των ελέγχων που θα πρέπει να έγιναν, βάσει της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας, κατά τον χρόνο της αγοράς του καπνού από τον οργανισμό παρεμβάσεως ούτε παρέσχε άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα εν λόγω καπνά είχαν τα απαιτούμενα ελάχιστα ποιοτικά χαρακτηριστικά που δεν κατέστη δυνατόν να διαπιστωθούν λόγω της ανεπαρκούς δειγματοληψίας.

27 Η προσφεύγουσα εξάλλου δεν αντέκρουσε την Επιτροπή όταν αυτή ανέφερε ότι τα καπνά των αποθεμάτων παρεμβάσεως πωλήθηκαν με πλειστηριασμό σε τιμές ασυνή-

θιστα χαμηλές, της τάξεως του 3 % της τιμής αγοράς. Το στοιχείο όμως αυτό, και εφόσον δεν αποδεικνύεται το αντίθετο, οδηγεί στην πιθανολόγηση ότι ο επίδικος καπνός ήταν κακής ποιότητας όπως διαπίστωσε και η Επιτροπή.

28 Όσον αφορά το ζήτημα της αντιπροσωπευτικότητας των παρτίδων από τις οποίες προέρχονταν τα δείγματα, η Ελληνική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε βασίμως να θεωρήσει ότι τα αποτελέσματα της δειγματοληψίας ισχύουν για ολόκληρη τη χώρα, δεδομένου ότι η δειγματοληψία έγινε μόνο στις αποθήκες τριών πόλεων, της Θεσσαλονίκης, της Καβάλας και των Σερρών.

29 Επ' αυτού πρέπει να σημειωθεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν αντέκρουσε τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι οι εν λόγω τρεις πόλεις αποτελούν τα σημαντικότερα καπνοπαραγωγικά κέντρα της χώρας.

30 Σημειωτέον εξάλλου ότι στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως κατ' αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία απορρίπτεται το αίτημα της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ ορισμένων δαπανών, με την αιτιολογία ότι οι δαπάνες αυτές προκλήθηκαν από παραβάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας που καταλογίζονται στο κράτος μέλος, το κράτος μέλος είναι αυτό που οφείλει να αποδείξει ότι πληρούνται οι όροι της χρηματοδοτήσεως που δεν γίνεται δεκτή (βλ. ιδίως απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1989, 214/86, Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 367). Η νομολογία αυτή ισχύει και σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση όπου η Επιτροπή κρίνει, βάσει αξιοπίστων αποτελεσμάτων δειγματοληπτικού ελέγχου, ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν τήρησε την υποχρέωση να ελέγξει κατά τον κατάλληλο τρόπο την ποιότητα του καπνού πριν πωληθεί προς την παρέμβαση.

31 Όμως η Ελληνική Δημοκρατία δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι τα αποτελέσματα των ελέγχων θα ήταν διαφορετικά σε άλλες περιοχές της χώρας εκτός των τριών προαναφερθέντων κέντρων και ότι κατά συνέπεια η άρνηση της χρηματοδοτήσεως από το ΕΓΤΠΕ των δαπανών για ολόκληρη την ποσότητα του καπνού Burley ήταν αδικαιολό-

γητη. Υπό τις συνθήκες αυτές, και αυτό το κεφάλαιο της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

32 Από τα προαναφερθέντα προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

33 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Ελληνική Δημοκρατία ηττήθηκε πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα περιλαμβανομένων και των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Ελληνική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Schockweiler Grévisse Kapteyn Mancini Κακούρης

Moitinho de Almeida Díez de Velasco Zuleeg Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Μαΐου 1992.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο προεδρεύων

F. A. Schockweiler

Πρόεδρος τμήματος